

ENTENTÝKY, DVA ŠPALÍKY, SLEDUJEME POLITIKY

Poslední volby do zastupitelstev našich obcí se konaly na podzim minulého roku, další nás čekají až v říjnu 2018. Zdálo by se, že v tomto volebním mezidobí nemáme co dělat. Chyba! Právě v čase, kdy se politici nezabývají vymýšlením volebních programů, ale v ideálním případě pracují na jejich naplnění, máme šanci ovlivnit mnoho konkrétních rozhodnutí, která naše města i vesnice mění. Prvním krokem je zjistit, jak práce komunálních politiků vypadá, jak se nás dotýká a co s ní můžeme už dnes dělat.

AUTOŘI **JAKUB MRÁČEK – BRK, ALEX BERNARDOVÁ – ŠUMĚNKA, JANA KARASOVÁ – KAMI**

FOTO ANNA BELKOVÁ – KLEA

kteří politickou vůli převádí v realitu. Obecní nebo městské úřady ale nevykonávají jen vůli rady a zastupitelstva. Jejich úkolem je také naplňovat některé povinnosti, které jim určí státní správa – zjednodušeně řečeno vláda a parlament. Až budete chtít něco změnit, ověřte si, že jde o problém, za který zodpovídá přímo obec, a zkuste oslovit právě vaše komunální politiky.

CO SKUTEČNĚ OVLIVŇUJE VAŠE RADNICE?

Kdybychom měli soudit jen na základě témat kampaní, mohli bychom si myslet, že komunální politici řeší totéž, co senátoři nebo evropští poslanci. Před volbami totiž často vytahují témata, o kterých se zrovna nejvíc mluví v televizi, ale s fungováním obcí toho nemají zas tak moc společného. Komunální volby – tedy volby obecních zastupitelů – se od těch celostátních hodně liší. Jejich výsledek totiž přímo ovlivní naše bezprostřední okolí.

Vybrali jsme sedm oblastí, kterými naše radnice nejcitelněji ne/zasahují do našeho života. Seznamte se s nimi – budete pak vědět, s čím se na zastupitelstvo můžete obrátit.

KDO JE KDO NA RADNICI

Až budeme za chvíli zmiňovat „radnici“ nebo „obec“, myslíme tím většinou lidi, kteří o našich městech, městských a vesnicích rozhodují. Rozdělení pravomocí je složité, ve zkratce se ale můžeme spolehnout na to, že většina politické zodpovědnosti za místa, kde žijeme, padá na zastupitele, radní a úředníky.

Zastupitelstvo je tvořeno lidmi, kteří uspěli v komunálních volbách. Jeho velikost se odvíjí od počtu

obyvatel obce. Stejně jako v poslanecké sněmovně, i v zastupitelstvu rozeznáváme koalici od opozice. Koaliční politici mají více zodpovědnosti, protože tvoří radu – jakousi obecní vládu, v jejímž čele sedí starosta. Rada dělá většinu rozhodnutí. O důležitých věcech, jako je třeba rozpočet, hlasuje celé zastupitelstvo.

Prodlouženou rukou vedení města je pak samotný úřad (obecní, městský nebo magistrát), tedy úředníci,

▪ **Jesle, školky a základní školy**

Obec zřizuje a platí školní zařízení až do úrovně středních škol (ty zřizuje kraj). V případě jeslí a školek radnice přímo ovlivňuje jejich počet (může je třeba všechny zrušit). Všechna zařízení jsou na obci závislá finančně. Jakousi „správní radou“ základních škol jsou tzv. školské rady, kam třetinu členů do- sazují zřizovatel, tedy obec, třetinu volí rodiče žáků a třetina zastupuje zaměstnance. Právě školské radě můžete předat své podněty.

▪ **Odpady, úklid, zeleň**

Obec se musí postarat o svoz odpadu. Jak to zorganizuje, je už na ní. Někde je svoz odpadu zcela

zdarma, někde se třídí, na co si vzpomenete, jinde vůbec nic. Všechno je ale politické rozhodnutí. Také další městské služby, jako jsou úklid chodníků a veřejných prostranství nebo údržba zeleně, padají na radniční bedra.

▪ **Územní plán**

Územní plán je obsáhlý dokument, který – jednoduše řečeno – nastavuje pravidla pro stavby v obci, zejména ty chystané. Plán se vytváří či aktualizuje jen málo. Do roku 2020 by si ale všechny obce měly podle zákona pořídit plán nový. Je to skvělá příležitost pro rozvoj města, ale zároveň riziko – změnou účelu nějaké plochy (třeba pře- ▶

PERMONÍK: REFERENDUM PROTI STAVBĚ OBCHODNÍHO CENTRA CORSO V CENTRU PLZNĚ

V centru Plzně stál od osmdesátých let dům kultury, veliký komplex, který se jeho vlastník chystal srovnat se zemí a na jeho místě postavit obrovské obchodní centrum. Plzeň má už dnes jedno z nejhorších ovzduší v zemi a obchodní centra odsála z historického středu města velkou část maloobchodu. Z pohledu mnoha z nás bylo plánované obchodní centrum zásadním ohrožením pro dopravní obslužnost města, kvalitu ovzduší a přežití středu města jako místa setkávání, obchodu a života vůbec. Vedení města tvrdilo, že nemá žádné páky, jak stavbě zabránit. Lživost tohoto tvrzení potvrdily následky úspěšného referenda, díky němuž se obchodní centrum nepostaví. A referendum nemůže nařídít nic jiného, než co by nemohlo nařídít zastupitelstvo samo od sebe.

Že se něco zastupitelům udělat nechce, neznamená, že to nejde. Ale příběh to nebyl jednoduchý a často ani veselý. Byly v něm lži ze strany některých úředníků magistrátu, úmyslné nerespektování zákona o referendu primátorem města, předkládání materiálů pro hlasování zastupitelstva záměrně na poslední chvíli, podvodné praktiky ze strany investora (kterým je prázdná anonymní schránka se sídlem na Kypru) nebo vyhlášení referenda krajským soudem, protože zastupitelstvo jej nevyhlásilo. To vše bylo úspěšné jen díky odhodlání desítek a později stovek aktivně zapojených lidí a také díky drobným darům od podporovatelů kampaně dělané na koleni. Podpisy pro vyhlášení referenda jsme sbírali deset měsíců, nakonec jsme naštěstí dosáhli jeho vyhlášení. Referendum bylo úspěšné a stavbě zabránilo. Jednalo se o dodnes největší úspěšné místní referendum v zemi. Zde je vidět, že ačkoliv to není jednoduché, jde to.

značením pole na stavební parcelu) může někdo pohádkově vydělat a jiný přijít k újmě. Na změny územního plánu ve prospěch majitelů pozemků na úkor prospěchu obce jsou proto velké tlaky. Pokud chcete lépe pochopit, jak to chodí, podívejte se na film Plán.

FOTO ARCHIV KR.J.LIBEREC

▪ Vyhlášky

Zastupitelstvo schvaluje a ruší obecní vyhlášky – jakési „zákony“, které platí jen na území obce. Taková vyhláška může třeba zakázat odpalování ohňostroju mimo silvestra, omezit pití alkoholu na veřejnosti, vymýtit herny anebo zavést nějaké místní poplatky. Texty vyhlášek musí mít obec na svém webu.

▪ Obecní policie

Zřízení obecní policie je taktéž výsadou zastupitelstva (využívají toho ale většinou jen větší obce nebo města). Strážníci mají oproti státní policii jiné pravomoci, leckdy jen hlídají neoprávněné parkování na vyhrazených místech nebo rušení nočního klidu.

▪ Příspěvkové organizace a městské firmy

Radnice mají právo zřizovat vlastní organizace, na jejichž provoz přispívají. Typicky jde o základní školy, knihovnu, městské služby, dům kultury, divadlo či sportovní zařízení. Vedle toho mohou obce za-

kládat firmy, které jsou podobného ražení jako v předchozím případě, ale fungují na komerční bázi. Vyplatí se zjistit, které organizace a firmy město zřizuje a co tak může ovlivnit.

▪ Dotace

Obce obvykle dotují volnočasové neziskovky (třeba skautské oddíly) nebo kulturní akce. Záleží ale na finanční situaci obce a dobré vůli zastupitelstva či rady.

JAK NĚCO V OBCI ZMĚNIT?

Komunální politice může rozumět každý. Pokud tedy alespoň trochu chce. Athéňan Perikles kolem roku 430 před Kristem řekl: „I když jen nemnozí mohou vytvářet politiku, všichni jsme schopni ji posuzovat.“ A to platí i pro rovery. Některé problémy svého města jistě dobře znáte, jiných si snadno všimnete, když se o své okolí začnete zajímat trochu více. A po krátkém pozorování jistě také dokážete posoudit, který z vašich zastupitelů problémy řeší a kdo jen planě tlachá.

BRK: HAZARD V TEPLICÍCH

Bývalé světoznámé lázně jsou dnes spíš českým Las Vegas – najdete tu nejvíc výherních automatů na jednoho obyvatele v Česku. To samozřejmě město značně (negativně) ovlivňuje. Od roku 2011 se proto snažíme hazard regulovat. Uspořádali jsme řadu debat, zkoušeli předchozí zastupitelstvo přesvědčit argumenty, pak hrozbou referenda. Odmítavý přístup nás nakonec donutil kandidovat. Omezit herny dnes zkoušíme jako druhá nejsilnější strana ze zastupitelských lavic. Přestože práce trvá již čtvrtý rok, nevzdáváme ji. Víme, že se to jednou podaří.

Zasáhnout do dění můžete různými cestami. První krok by vždy měl být dění sledovat a získávat si dodatečné informace. Pokud je nenajdete na internetu, v obecním zpravodaji nebo na nástěnce úřadu, ptejte se přímo obecního zastupitelstva a nebojte se obrátit i na konkrétního úředníka. Právo na odpověď vám dává zákon o svobodném přístupu k informacím – přečtěte si jej. Narazíte-li na nějakou nesrovnalost, chybu nebo problém, upozorněte na něj, můžete se dokonce pokusit navrhnout určité řešení a „lobbovat“ za ně. A když se vám některá rozhodnutí líbit nebudou, můžete s nimi nesouhlasit – uspořádat petici, iniciovat referendum, nebo dokonce, pokud vám je alespoň osmnáct, kandidovat. Než se ale k těmto krokům odvážíte, nastudujte si pravidla, která se k peticím, referendům nebo kandidatuře vztahují.

Často se říká, že Junák je apolitické hnutí. „Apolitický“ podle slovníku cizích slov znamená „lhostejný vůči politice“. Ale měl by být skaut vůči politice lhostejný? Ve stanovách slovo „apolitický“ nenajdeme, místo něj se v nich píše, že Junák je nezávislý a nepolitický spolek a že podpora všestranného rozvoje dětí a mládeže zahrnuje také „účasť na životě občanské společnosti a rozvoji demokratické angažovanosti“. K tomu nás pobízí i poslední věta skautského slibu: „Duší i tělem být připraven pomáhat své vlasti.“ Oně vlasti, která je směřována především svými politiky.

Skautská výchova by nás tedy mimo jiné měla vést i k utváření politického názoru, který je založený na hodnotách, jako je čestné, spravedlivé a především zodpovědné chování. Politický názor nemusí být – a reálně ani není mezi všemi

AKTIVITA Komunální politika v klubovně

Že má skaut zodpovědnost za svou vlast – tedy i za svou ves nebo město, snad není třeba roverům připomínat. Co takhle se svým bydlištěm jednou zabývat na schůzce? Tady je pár tipů, co dělat:

Běžte se podívat na jednání zastupitelstva

Proč? Pravděpodobně objevíte, že se u vás právě řeší nějaké důležité téma. Kdy se schůze koná, zjistíte na webu obce. Typicky je to jednou měsíčně, i když zákon nařizuje minimálně jednou za čtvrt roku. Jednání jsou veřejná, můžete na nich i promluvit. A nenechte se odradit, pokud se třeba hodinu budou probírat málo srozumitelné technické záležitosti – na něco zajímavého určitě dojde!

Prozkoumejte, jak radnice utrácí veřejné peníze

Není to složité – na www.rozpocetobce.cz dostanete všechno až pod nos. Pokud se vám něco nezdá, na radnici napište.

Zjistěte, pro co hlasovali vaši zastupitelé na svém posledním zasedání

Pokuste se dohledat zápis ze zasedání zastupitelstva a přečtěte si, o jakých tématech se jednalo a hlasovalo. Je možné, že v zápise nenajdete, pro co který zastupitel hlasoval. Podle studie KohoVolit.eu devadesát procent obcí (v nichž žije 60 procent obyvatel ČR) nezveřejňuje výsledky hlasování tak, aby se z nich dalo poznat, jak jednotliví zastupitelé hlasovali. Týká se to i vaší obce? Zeptejte se proč. Vymyslete, jak by se to dalo změnit, a své řešení představte zastupitelům.

Uspořádejte besedu s vedením radnice nebo některými zastupiteli

Není někdo z nich náhodou skaut?

Zmapujte, co by bylo dobré v obci opravit

Straší před klubovnou rozbitá lavička? Anebo někde chybí víko od kanálu? Nainstalujte si mobilní aplikaci www.lepsimisto.cz a uspořádejte soutěž, kdo sežene víc podnětů v terénu. Když na ně radnice nebude reagovat, kontaktujte ji a zjistěte, v čem je problém. Nemůžete nějakou opravu udělat i vy?

Podívejte se na www.nasstat.cz

Získáte tam spoustu tipů na nástroje, jak komunální témata sledovat a zapojovat se do nich.

skauty jednotný, ale každý sám za sebe by měl vědět, za čím si stojí. Junák jako celek jeden politický názor nemá, skaut jako jednotlivec by ho mít měl. A když je to nutné, ne-

měl by se bát jej projevit a jít s kůží na trh. Na následujících stránkách se můžete seznámit s několika skauty, kteří ten svůj názor projevili a vrhli se do politiky ve svém městě. ❌

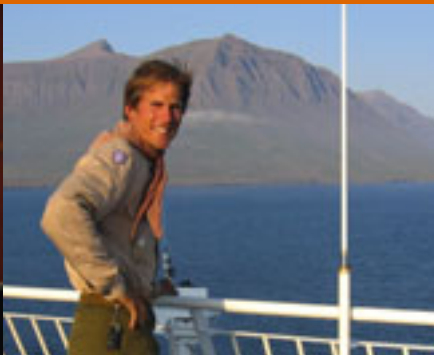

FOTO ARCHIV AUTORA

JAN ČÍŽINSKÝ – KUKLIČ

36 let, gymnaziální učitel, starosta Městské části Praha 7

V politickém světě se pohybuje od roku 2003. V roce 2012 o něm začalo být slyšet ve spojitosti s referendem o stavbě radnice v Praze 7. O dva roky později se sám starostou této městské části stal.

Co tě vedlo k rozhodnutí vrhnout se do komunální politiky?

Společně s ostatními jsme v roce 2013 zažili úspěch referenda proti předražené radnici. Koupí nové drahé radnice Prahy 7 se nám podařilo zastavit a ušetřit tím minimálně půl miliardy korun.

V souvislosti s referendem jsme vytvořili skupinu lidí, která měla chuť jít do komunálních voleb. Žádný moment „teď jdeme do toho“ nelze vystopovat. Zajímali jsme se stále o to, co se kolem nás děje, a v určité chvíli jsme měli tým, se kterým bylo reálné vyhrát.

Měl jsi již dříve s politikou zkušenosti?

Byl jsem dlouhou dobu asistentem poslanců za KDU-ČSL a také jsem působil jako zahraniční tajemník téže strany. Takže jsem poznal práci starostů, poslanců i ministrů, stejně tak jako jejich sekretariátů i fungování politických stran a hnutí.

Jaké bylo tvé očekávání a plány?

Cílem je plnit slib zastupitele. Slibů jsem v životě nesložil moc a chci

je plnit, ať už to je slib manželský, skautský nebo slib zastupitele.

Chceme vybudovat dostatečný počet míst ve školkách, zajistit citlivý rozvoj, zařídit v Praze 7 čisté ulice a bezpečné přechody.

» Starosta vidí výsledky práce svého týmu velmi rychle. Je to podobné jako u skautského vedoucího.

Co považuješ za svůj největší úspěch?

Největším úspěchem v životě je určitě hezký rodinný život. To je ovšem neustále se vyvíjející projekt na desítky let. Na největší úspěch v politice se teprve chystáme. Úspěchem bude, pokud Praha 7 bude dobře fungovat a bude fungovat hospodárně. Největším politickým úspěchem by pak bylo, kdyby naši sousedé cítili, že Prahu 7 spravují spolu s námi. To by se totiž naše městská část skutečně proměnila, a to velmi levně. Skautské oddíly chodí rády po výletech a mají s sebou třeba pytel na odpadky, které po cestě sbírají. Dávají tak najevo svůj vztah k přírodě. Praha 7 potřebuje, aby stejný vztah

měli její obyvatelé k jejím ulicím a k jejímu území. Pak se z ní stane opravdu čisté místo.

Jak se aktivním vstupem do politiky změnil tvůj život?

Musel jsem téměř opustit Malostranské gymnázium, ve kterém učím. Na velké vytížení zatím doplácí moje rodina, ale to znají všichni, kdo vedou naplno své oddíly. No a jdu s kůží na trh. Jsem pod veřejnou kontrolou a musím něco vydržet. Občas se objeví hnusný článek nebo status na Facebooku. To ale k politice patří.

Vidíš v tom smysl?

Práce v politice má velký smysl. Například starosta vidí výsledky práce svého týmu velmi rychle. Je to podobné jako u skautského

vedoucího. Ten také může sledovat, jak se oddíl mění.

Co bys doporučil ostatním skautům, kteří o vstupu mezi politiky uvažují?

Skauting potřebuje vedoucí a náš stát či obec potřebuje politiky. Není nám jedno, co se kolem nás děje, a tak jsme ochotní si kvůli tomu zkomplikovat život. Moje velké vzory – Přemysl Pitter, Raoul Wallenberg či Nicolas Winton – byli lidé, kteří si v určité situaci zkomplikovali život a pomohli jiným. Pro nás všechny je dobrou zprávou, když se najde někdo, kdo je ochoten zkomplikovat si život prací pro obec či pro stát. ☒

Co bylo pro tebe spouštěcím mechanismem, kdy sis řekl: „Ted' jdu do politiky!“?

Strategická úvaha – už dříve jsem se komunální politice věnoval v rámci občanské společnosti, kterou ale radnice okázale ignoruje. Někdy v zimě 2012 jsme se s přáteli sešli a řekli si, že pokud chceme nějakou změnu, musíme kandidovat. Čili žádné náhlé nakopnutí, ale dlouhodobé zvažování.

Měl jsi již dříve s politikou zkušenosti?

Jako student jsem v roce 2009 chodil v rámci iniciativy Inventura demokracie do sněmovny lobbovat za odstranění čtyř legislativních absurdit – přebujelé imunity, přflepků k zákonům, chybějící regulaci lobbingu a špatného systému obsazování mediálních rad. Napslouchal jsem tehdy, jak znějí typické vytáčky a výmluvy. To se dnes hodí.

» Překvapilo mě, jak moc je ten moment voleb vábivý. Ten aspekt soutěže je asi pro lidi motivační...

Co jsi čekal, že se po vstupu vašeho uskupení do politiky stane?

Čekal jsem, že se vlastně nic nezmění – a je to tak! Nadále vymýšlíme, jak město zlepšit, aniž by k tomu bylo potřeba posvěcení radnice. Je to subverze, punk – což s sebou nese, že jsme ve velké míře neúspěšní. Ale zase se toho hodně naučíme, poznáváme spoustu lidí, je to adrenalin a legrace.

Co považuješ za svůj největší úspěch?

Když nám nejprve zděšení úředníci začali říkat, že je dobře, když jsme dvacet let zatuhlou radnici rozhýbali.

FOTO ARCHIV AUTORA

JAKUB MRÁČEK – BRK 29 let, gymnaziální učitel, zastupitel v Teplicích

O chod a hospodaření ve městě se aktivně zajímá již dlouhou dobu.

V roce 2014 stál za zrodem hnutí Volba pro Teplice, které v podzimních komunálních volbách získalo druhý nejvyšší počet hlasů. Přesto ale skončilo v opozici.

Nebylo tu zvykem vůbec nic – třeba ani to, aby zastupitelé dávali návrhy na program jednání. A pak jsem hod-

jsem několik let spojit lidi na neziskové platformě, ale nedařilo se to. Ten aspekt soutěže je asi pro lidi motivační. Negativně mě zaskočilo, s kým vším člověk musí jednat a spolupracovat. Ale to k věci patří.

ně vděčný za to, že se nám podařilo přitáhnout několik desítek lidí, kteří jsou ochotní pro své město pracovat. Není to tedy one man show, ale dlouhodobě udržitelný projekt.

Jak se tvůj život vstupem do politiky změnil?

Ta změna je především v investovaném čase, odhaduji to na dvě až tři hodiny denně, což je prakticky veškerý volný čas, který mám.

Co tě v politice nejvíc překvapilo? Překvapilo mě, jak moc je ten moment voleb vábivý. Zkoušel

Dá se politika dělat „skautsky“, tedy čestně a spravedlivě?

Samozejmě, jinak bych to nedělal. Politika se dá dělat, aniž bych se zpronevěřil skautskému slibu, chce to ale hodně blízkých kritických lidí, kteří se nebojí dávat upřímnou zpětnou vazbu. Pro mě je to má manželka, bez které bych vstup do politiky nepřežil.

Co bys doporučil ostatním skautům, kteří o vstupu mezi politiky uvažují?

Věřte si! Lidé, kteří kandidují a nepočítají s tím, že uspějí, skutečně prohrají. Věřte si a dejte do toho všechno. ✘

FOTO ARCHIV AUTORA

PETR VANĚK – PERMONÍK

37 let, zpravodaj Junáka pro komunikaci a projekty služby společnosti, vedl kandidátku Společně pro Plzeň

Již několik let se aktivně snaží ovlivnit prostředí ve své rodné Plzni, ať již aktivitami ke zlepšení podmínek pro cyklisty, nebo úspěšným referendem proti stavbě obchodního centra v centru Plzně. V roce 2014 se stal lídrem kandidátky hnutí „Společně za Plzeň“. Kandidátka v komunálních volbách na podzim 2014 neuspěla a její zástupci se do zastupitelstva města nedostali.

Proč ses rozhodl aktivně zasáhnout do politiky?

Už dlouho jsem věděl, že se jednou nebo vícekrát pokusím svět kolem sebe měnit i skrze politiku, jen jsem netušil, že to bude v komunál-

sistickým pochodům nebo protestu proti volbě politruka komunisticke armády hejtmanem našeho kraje. A už také jednu neúspěšnou nezávislou kandidaturu v krajských volbách.

» Chtěli jsme radnici nasměrovat k posílení občanské participace na rozhodování mezi volbami.

ních volbách 2014. Pro mě osobně to načasování z mnoha pohledů nebylo nejšťastnější, ale objektivní důvody se jevíly příhodné, navíc lidé kolem mě byli pevně přesvědčeni, že je ten správný čas.

Měl jsi už dříve s politikou nějaké zkušenosti?

Se stranicou politikou ne, ale ona je politika široký pojem. Měl jsem zkušenosti ze spoluprádání místního referenda, z občanského úsilí o zlepšení podmínek pro městskou cyklopravu v Plzni, z organizace občanských demonstrací proti ra-

Jaké byly politické plány?

Chtěli jsme změnit poměry na plzeňské radnici. Nasměrovat ji k větší otevřenosti, posílení občanské participace na rozhodování mezi volbami, k většímu uvažování nad tvořením města. Nepovedlo se.

Co naopak považuješ za svůj největší úspěch?

Kandidatura může mít i demonstrativní charakter, třeba s touhou upozornit na opomíjené téma. Pak není tolik podstatné, jestli je kandidatura úspěšná, či nikoli. Náš cíl byl naopak zcela banální, dostat

se do zastupitelstva a vytahovat nedobré praktiky na světlo boží a dobré praktiky pomáhat zavádět do života. Vzhledem k tomu, že jsme se do zastupitelstva nedostali, nejde mluvit o úspěchu.

Jak se tvůj život během předvolební kampaně změnil?

Kampaň i její příprava bylo náročné a intenzivní období. Času mnoho nezbyvalo, únava byla velká. Ale nic, co by se nedalo přebít motivací, kterou jsme měli. S přijetím kandidatury jsem se rozhodl rezignovat na pozici místostarosty Junáka. Vůbec si nemyslím, že činovnice a činovníci mají automaticky rezignovat, pakliže se ucházejí o hlasy ve volbách. Ani náhodou. Ale má pozice lídra znamenala nemalou pozornost veřejnosti, nechtěl jsem ji přitahovat, byť nezáměrně, i na skauty. Rezignace mě netěšila, ale nikdy jsem o správnosti toho rozhodnutí nezapochoyboval.

Vidíš v aktivním politickém zapojení smysl?

Samozřejmě že to má smysl, i když jistě ne pro kohokoli. Ale jinou než demokratickou společnost mnoho z nás nechce a demokratická správa potřebuje lidi, kteří mají vůli politiku dělat.

Co bys doporučil ostatním skautům, kteří o vstupu mezi politiky uvažují?

Dívejte se kolem sebe, nebuďte lhotejními, nenechávejte si svá rozhořčení či záměry pro sebe, a když vás to jednou dovede na kandidátní listinu, tak super. A když ne, tak taky super. Máme jako skauti usilovat o lepší svět, cest je k tomu nespočet a politika je zcela jistě jednou z nich. ❌